

Шу азиз Ватан - барчамизники!

ГУЛОБОД ТОНГИ

Газета 1957 йил ноябрь ойидан “Самарқанд ҳақиқати”, 1962 йил августидан “Шарқ тонги”, 2004 йил май ойидан “Гулобод тонги” номи билан чиқа бошлаган.

Бундан буён ҳар бир туман ва шаҳарга, керак бўлса чекка-чекка қишлоқ ва овулларгача кириб борамиз. У ерда истиқомат қилаётган одамларнинг дардини эшитамиз, муаммоларини ҳал қилишга қаратилган дастурлар ишлаб чиқамиз ва ижросини қатъий назоратга оламиз. Ш.МИРЗИЁЕВ

“ТАНҚИДИЙ ТАҲЛИЛ, ҚАТЪИЙ ТАРТИБ-ИНТИЗОМ ВА ШАХСИЙ ЖАВОБГАРЛИК – ҲАР БИР РАҲБАР ФАОЛИЯТИНИНГ КУНДАЛИК ҚОИДАСИ БЎЛИШИ КЕРАК”

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг шу номдаги китоби “Ўзбекистон” нашриёти матбаа ижодий уйи томонидан нашр этилди.

Китобдан давлатимиз раҳбарининг шу йил 14 январь куни бўлиб ўтган, мамлакатимизни 2016 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг асосий яқунлари ва 2017 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг кенгайтирилган мажлисидаги маърузаси ўрин олган.

Чуқур таҳлил ва танқидий ёндашувга асосланган ушбу рисолада Ўзбекистоннинг 2016 йилдаги ижтимоий-иқтисодий ривожланиш суръатларига атрофчила баҳо берилган. Айни вақтда иқтисодиётни бошқариш, уни модернизация ва диверсификация қилиш борасида кейинги пайтда турли вазирлик ва идоралар томонидан йўл қўйилаётган камчилик ва нуқсонлар очик ва холис танқид қилиниб, уларни бартараф этиш бўйича амалий тақлифлар илгари сурилган. Турли соҳалардаги мавжуд улкан имконият ва захираларни тўлиқ ва самарали ишга солишга жиддий эътибор қаратилган.

Мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш бўйича 2017 йилга мўлжалланган устувор йўналишлар, жаҳон бозорига рақобат қучайиб бораётган ҳозирги мурак

каб вазиятда иқтисодиётга хорижий инвестициялар, замонавий технологияларни жорий этиш билан боғлиқ муҳим вазифалар маърузада батафсил кўрсатиб берилган. Айниқса, “Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили” Давлат дастурини амалга ошириш, аҳолининг турмуш даражаси ва сифатини яхшилаш, жумладан, шаҳар ва қишлоқларимизда арзон ва қулай уй-жойлар қуриш, йўл-транспорт, муҳандислик-коммуникация ва ижтимоий инфратузилмаларни, мактабгача таълим муассасалар тармоқларини ривожлантириш ва модернизация қилиш бўйича кенг қўлмалли вазифалар ҳам китобдан алоҳида ўрин эгаллаган.

ЎЗА

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТУМАН КЕНТАШИНИНГ ҚАРОРИ

2017 йил 31 январь № 98/27-Қ

Туман прокуратурасининг “2016 йил 12 ой давомида туманда қонунийликни мустаҳкамлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари ҳамда жамият ва давлат манфаатларини ҳимоя қилиш, жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш борасида амалга оширилган ишлари юзасидан” ахбороти ҳақида

“Прокуратура тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 5-моддасига мувофиқ халқ депутатлари туман Кенгаши ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Туман прокуратурасининг “2016 йил 12 ой давомида туманда қонунийликни мустаҳкамлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари ҳамда жамият ва давлат манфаатларини ҳимоя қилиш, жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш борасида амалга оширилган ишлари юзасидан” ахбороти маълумот учун қабул қилинсин. (Давоми 2-бетда)

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТУМАН КЕНТАШИНИНГ ҚАРОРИ

2017 йил 31 январь № 97/27-Қ

Туман ҳоқими Б.Қодировнинг 2016 йилда туманни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг энг муҳим ва долзарб масалалари юзасидан ҳисоботи тўғрисида

2016 йилда туманни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш борасида кенг қамровли ишлар амалга оширилди. Жумладан, саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш 569,7 млрд. сўмни ёки 117,5 фоизни, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш 450,3 млрд. сўмни ёки 106,6 фоизни ташкил этди.

Инвестиция дастурига асосан давлат бюджети ҳисобидан 2016 йилда 2,9 млрд сўмлик маблағлар ажратилди. Ажратилган маблағлар ҳисобидан 7 та ижтимоий соҳа объектларида қурилиш ва таъмирлаш ишлари амалга оширилди.

1,8 млрд. сўм маблағ ҳисобига 5,7 км ҳўжаликлараро ички йўллар таъмирланди. Намунавий лойиҳалар асосида 266 та уй-жойлар қурилиб, фойдаланишга топширилди.

2016 йил якуни билан туманнинг ташқи савдо айланмаси 107,0 млн. долларни ташкил этиб, ўтган йилга нисбатан 126,9 фоизга ошди.

2016 йилда ҳудудий экспорт 45,3 млн. долларни ташкил этиб, шундан 13,9 млн. долларлик саноат маҳсулотлари ва 31,4 млн. долларлик қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотлари хорижий давлатларга экспорт қилинди.

Қишлоқ ҳўжалигида амалга оширилган чора-тадбирлар натижасида 2016 йилда галлачиликда давлат эҳтиёжлари учун 10 193 тонна галла етказиб бериш бўйича шартномалар тузилиб, ҳақиқатда 10 687 тонна галла етказиб берилиб, шартномавий режа 105 фоизга бажарилди.

Аҳоли бандлигини таъминлаш ва янги иш ўринлари ташкил этиш дастурига асосан 4478 та янги иш ўринлари яратилган.

“Соғлом она ва бола йили” Давлат дастури ижроси бўйича Дўстлик қишлоқ врачлик пунктида 200 млн. сўмлик капитал реконструкция, Қумзор ҳамда Гулобод қишлоқ врачлик пунктларида 42 млн. сўмлик жорий таъмирлаш ишлари амалга оширилди.

Туман тиббиёт биришмаси бўлимларини иситиш тизими (қозонхоналар)ни таъмирлаш учун 144 млн. сўмлик маблағ сарфланди.

Саломатлик-3 дастури бўйича 341 турдаги тиббий асбоб-ускуналар олинган. Сурункали касалликларга чалинган ҳамда малакали тиббий ёрдамга муҳтож 270 нафар фуқаролар вилоят кардиология, травматология диспансери, кўз касалликлари ҳамда кўп тармоқли марказлар ва Самарқанд тиббиёт институти клиник шифонасига даволаниш учун имтиёзли ордерлар билан таъминланган. Туман ҳокимлигининг тавсиясига кўра 11 нафар фуқаролар Республика ихтисослашган илмий марказларига даволаниш учун юборилган.

Халқ депутатлари туман Кенгаши кун тартибидagi масалани атрофчила муҳокама этиб, Халқ депутатлари туман Кенгаши регламентининг 54¹²-моддасига асосан,

ҚАРОР ҚИЛАДИ:

- Самарқанд тумани ҳоқими Б.Қодировнинг 2016 йилда туманни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг энг муҳим ва долзарб масалалари юзасидан ҳисоботи маълумот учун қабул қилинсин.
- Самарқанд тумани ҳоқими Б.Қодиров ва маҳаллий ижроия ҳокимияти органларининг 2016 йилдаги фаолияти қониқarli деб ҳисоблансин.
- Маҳаллий давлат ҳокимиятининг ислохотлардаги ташкилотчилик, ташаббускорлик ролини янада қучайтириш мақсадида туман ҳокимлигига қуйидагилар тавсия этилсин:
  - 2016-2020 йилларда қишлоқ ҳўжалигини янада ислох қилиш ва ривожлантириш бўйича тасдиқланган дастурий тадбирларни 2017 йилда амалда жорий этиш бўйича аниқ манзилли тақлифлар тайёрлаш ва ижросини амалга ошириш;
  - 2015-2019 йилларда ишлаб чиқаришни таркибий ўзгариши, модернизациялаш ва диверсификациялашни таъ-

минлаш чора-тадбирлари дастурида ҳамда 2017 йилги Инвестиция дастурида 2017 йилга мўлжалланган объектлар сўзсиз ишга туширилиши, давом этадиган ва янгидан бошланадиган инвестиция лойиҳалари бўйича лойиҳалаш ва қурилиш-монтаж ишларининг зарур ҳажмларида белгиланган муддатларда амалга оширилишини таъминлаш;

— бюртмачилар томонидан шу йил 1 февралгача бўлган муддатда

2017 йилги Инвестиция дастурига киритилган барча объектлар бўйича пудрат ташкилотлари билан шартномалар тузишни яқунлаш;

— 2017 йилда қуриш, реконструкция қилиш ва таъмирлашнинг манзилли рўйхатларига киритилган янгидан бошланадиган объектлар бўйича молиялаштиришни ўз вақтида бошланиши юзасидан шахсий масъулият юклаш;

— ислохотлар йўналиши доирасида тумандаги ҳудудий дастурларни шакллантириш жараёнида ошқораликни таъминлаш, дастурларнинг белгиланган муддатларда, тўла ижро қилиниши чораларини кўриш;

— халқ ҳўжалигининг барча соҳаларида янгиликлар киритиш учун янги гоя, тақлиф, лойиҳаларни рағбатлантириш тизимини ишлаб чиқиш, жорий этиш;

— ҳудудий дастурлар ижроси ва тармоқларни ривожлантиришда корпоратив ҳамкорлиқни йўлга қўйиш;

— Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 14 январдаги 1-сон йиғилиши баёнида белгиланган чора-тадбирларнинг сўзсиз бажарилишини таъминлаш ва бу борада маҳаллий ҳокимликлар ҳодимларининг қатъий тартиб-интизомга риоя этишлари ҳамда шахсий жавобгарлик ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қондаси бўлишига эришиш;

— Халқ қабулхонасини самарали фаолият кўрсатишини таъминлаш, фуқароларнинг қонуний муносабатларини қисқа муддатларда пухта кўриб чиқиш ва ҳал этилиши чораларини кўриш;

— ҳар ҳафта сешанба, чоршанба, пайшанба кунлари сайёр қабуллар ташкил этиш ҳамда туман аҳолиси дардини этиш ва муайян, долзарб мавзуда тўғридан-тўғри мулоқот қилиш;

— “Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили” давлат дастури бажарилишини таъминлаш чораларини кўриш, дастур бажарилиши устидан тизимли мониторинг олиб бориш;

— тумандаги бошқарув идоралари, корхона ва ташкилотлар фаолиятида очиклик ва ошқораликни таъминлаш, давлат бошқаруви органлари раҳбарларнинг жамоатчилик олдидаги ҳисобдорлигига эришиш чораларини кўриш;

— ҳар чорак якуни бўйича “Гулобод тонги” газетасида туманда олиб борилаётган ишлар тўғрисида маълумотлар бериб бориш.

4. Ижтимоий-иқтисодий ислохотларни янада жадаллаштириш мақсадида туман ҳокимлигига қуйидаги тақлифлар берилсин:

- туман иқтисодиёти ва унинг ҳудудий тармоқларини ривожлантиришдаги прогноз параметрларига эришишда барча зарур чораларни кўриш;
- янги ишлаб чиқариш корхоналарини ташкил этиш борасидаги ишларни янада жадаллаштириш, бунда чет эл инвестицияларини кенг жалб этишга алоҳида эътибор қаратиш;
- тумандаги ишлаб чиқариш корхоналарини техник ва технологик жиҳатдан янгилаш ишларини тизимли давом эттириш ҳамда уларга чет эл сармояларини кенг жалб этиш чораларини кўриш;
- саноат салоҳиятини ошириш, импорт ўринини босувчи маҳсулотларни кўпайтириш ва ички бозорни истеъмол товарлари билан тўлдиришни кенгайтириш;
- маҳаллийлаштириш дастури доирасидаги чора-тадбирларни тўлиқ бажаришга эришиш;

(Давоми 2-бетда)

9 февраль – Ҳазрат Алишер Навоий таваллуд топган кун

АДОЛАТНИ УЛУҒЛАГАН ШОИР

Ўзбек халқининг улуғ шоири ва мутафаккири, жамоат ва давлат арбоби Алишер Навоийнинг адабий ва илмий меросини ўргана эканмиз, унинг инсон қадрини ва бахтли бўлиш ҳуқуқини улуғлаганлигини билиб оламиз. Мен бир ҳуқуқшунос сифатида шунга амин бўлдимки, ҳазрат ўз асарлари билан жамиятга тинчлик, тотувлик бўлиши учун бутун куч ва қувватини сарфлаган.

Беш дostonдан иборат “Ҳамса” (1483-1485) Навоий ижодининг чўққисидир. Унда адолат (“Ҳайрат-ул-аброр”) (“Яхшилар ҳайрати”), севиғисадоқат (“Лайли ва Мажнун”), жасурлик, адолатлилик ва баркамоллик (“Фарход ва Ширин”), ростгўйлик ва саҳийлик (“Саъбаи сайёр”), (“Етти сайёра”), адолатли жамият ва ҳукмдор (“Садди Искандарий”) (“Искандар девори”) гоялари мужассамлашган.

Бундан ташқари, Темурийлар ҳукмронлигининг сўнгги даврида яшаган Навоий 1472-1487 йилларда Ҳусайн Бойқаронинг вазир лавозимда фаолият кўрсатиб, илм ва санъат аҳлига ҳомийлик қилган, ободончилик ишларига катта аҳамият берган, давлат ва жамият қурилиши соҳасида бир қатор ижобий ислохотлар ўтказишга эришган. Алишер Навоий 1480-1500 йиллар мобайнида ўз маблаглари ҳисобидан бир неча мадраса, 40 та работ (сафардаги йўловчилар тўхтаб ўтиш жойи), 17 та масжид, 9 та ҳаммом, 9 та кўприк, 20 та ҳовуз қурдирган. Ҳусайн Бойқаро Алишер Навоийга “муқарраби ҳазрати султоний” (“султон ҳазратларининг энг яқин кишиси”) деган унвонин бергандан кейин у давлатнинг барча ишларига аралаша олган.

Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президенти И.Каримов Навоий ҳазратларининг шахсига асосли ва ҳаққоний баҳо бериб “Алишер Навоий халқимизнинг онги ва тафаккури, бадиий маданияти тарихида бутун бир даврни ташкил этадиган буюк шахс, миллий адабиётимизнинг ғурури, шаъну шарафини дунёга тараннум қилган ўлмас сўз санъаткоридир... Агар бу улуғ

зотни авлиё десак, у авлиёларнинг авлиёси, мутафаккир десак, мутафаккирларнинг мутафаккири, шоир десак, шоирларнинг султонидир”, деб таъкидлагани бежиз эмас.

Бундан ташқари, ўзбек халқининг атоқли фарзанди, ғазалнавис шоир, шоҳ Заҳириддин Муҳаммад Бобурнинг Алишер Навоий шахсига юксак баҳо берган қуйидаги сатрларини ҳам кўрсатиш мумкин. “Алишербек назари йўқ киши эрди. Туркий тилда андоқ шеър битибтурларким, ҳеч ким ончалик кўб ва ҳўб айткан эрмас”.

Хуллас, ҳазрат Навоий бошқа соҳалар каби ҳуқуқий қарашларни ҳам ўз асарларида изчил баён қилиб берган. Унинг ҳуқуқий қарашларида мусулмон оламида асосий манба бўлиб келган Қуръон ва ҳадиснинг алоҳида ўрни бор. Жамиятдаги фарибгарлик,

порахўрлик ва таъмағирлиқни қоралаб келган. Мазкур масала унинг “Ғаройиб ус-сигар” асарида ўз аксини топган мисраларини кўрсатиб ўтиш ўринлидир. Яъни:

Ғайридин қилгил замиринг сафҳасин пок, эй фақиҳ, Тобақай қилмоқ фиребу макр ила дафтар қаро.

Алишер Навоий ўзининг ушбу шеърини мисраларида баъзи нопок, фарибгар фақиҳларни фикҳ (ҳуқуқ) тизимидаги фаолиятидаги фарибгарлик, адолатсизлиқни қоралаб танқид остига олган, уларни покликка, адолатга даъват этган.

Хулоса ўрнида шунни қайд этиш мумкинки, мустақил Ўзбекистонда Навоийни англаш давлат сиёсати даражасига кўтарилди ва Республикасининг Биринчи Президенти И.Каримов таъкидлаганидек, Навоийнинг ўлмас асарларидаги юрт тинчлиги ва осойишталиги, халқлар ва миллатлар ўрта-сидаги дўстлиқни кўкларга кўтарадиган, бу гояларни устувор инсоний қадриятлар сифатида олға сурадиган фикр ва қарашлари биз учун, айниқса, қимматлидир.

А.ҲАЛИЛОВ, ҳуқуқшунос

14 февраль – Бобур Мирзо таваллуд топган кун

ШОҲ ВА ШОИР

Бобур (тўлиқ исми Заҳириддин Муҳаммад ибн Шайбонийх Мирзо) 1483 йилининг 14 февралда Андижонда туғилган. Отаси - Умаршайх Мирзо Фарғона вилоятининг ҳокими, онаси - Кутлуг Нигор хоним Тошкент ҳокими Юнусхоннинг қизи бўлган.

Бобур сарой муҳитида ўқиди ва тарбия топди. Ёшлигидан илм-фанга, шеърятга қизиқа бошлади. Довруқларига ва жасуригига учун у ёшлигидан “Бобур”(Шер) лақабини олди. Отаси вафотидан кейин 1494 йил июнь ойида, ўн икки ёшда тахтга ўтирди. Бобурнинг мақсади Амир Темур давлатининг пойтахти бўлган Самарқандни эгаллаш ва Темур империясини қайта тиклаш эди. Лекин бир неча бор Самарқандни эгалласа ҳам, муқим ўрнашолмади. 1497-1498 йилларда у Самарқандни эгаллайди ва юз кун идора қилди. Андижонда унга қарши исён кўтаргани учун Самарқандни ташлаб Андижонга қайтди, лекин уни эгаллаб олмагач, Ҳўжанда, сўнг Тошкент ҳокими Султон Маҳмуд олдига бориб, улар ёрдами билан Андижонни олади. 1500 йилда Самарқандни иккинчи марта эгаллайди. Шу йили Алишер Навоий билан хат ёзиша бошлади. Лекин иккинчи хатига жавоб келгунча Самарқанд шайбонийлар қўлига ўтиб кетди. Бу даврда мамлакат сиёсий ҳаётида бебошлиқ,ўзаро урушлар қучайиб бормоқда эди, натижада Бобур Фарғонани ҳам ташлаб чиқишга ва жанубга қараб йўл олишга мажбур бўлади.

Ҳисордаги парчаланиб бораётган беклар, алоҳида-алоҳида яшаётган афғон қабиалари бирин-кетин Бобур томонига ўтдилар. 1504 йилда эса Қобул вилоятининг ҳокими шаҳарни Бобурга топшириб таслим бўлди. Лекин Бобур ўз ватанидан тамоман умидини узмади. Бобур 1512 йилда Самарқандни учинчи марта ишғол

бур ўз атрофига ўша даврнинг энг яхши шоир ва олимларини йиғиб, қурилиш ишларини олиб боради, ўзининг сеvimли иши бўлган адабиёт билан шуғулланади.

Бобур ўз асарлари билан ўзбек адабиётини ва тилини ривожига, юксалишига, соддалаштиришга ва жонли сўзлашув тилига яқинлаштиришга муносиб ҳисса қўшди. Ўзбек тили тарихини ўрганишда “Бобурнома” бебаҳо ҳазинадир. “Бобурнома” XV - XVI асрнинг муҳим воқеаларини бадиий акс эттирган прозанинг қимматли намунасидир. “Бобурнома”комусий характердаги асарлардан бўлиб, унда илм-фан, урф-одат, ижтимоий-сиёсий,табиий этнографик билимлар моҳирлик билан ифодаланган. “Бобурнома” жаҳон адабиётининг нодир, дурдона асарларидан ҳисобланади.

Ўлум уйқусига бориб жаҳондин бўлдум осуда,

Мени истасангиз, эй дўстлар, кўрғасиз уйқуда.

Неким тақдир бўлса ул бўлур, таҳқиқ қилғасиз,

Эрур жангу жадал, ранжу ридзат барча беҳуда...

Бу ғазалда дунёнинг барча ишларидан толиққан, ҳатто ўлимдан ором топишни ўйлаб қолган кишининг тасвири ўз ифодасини топган.

Х.НУР тайёрлади